

Intervju generalnog sekretara Vijeća za regionalnu saradnju, Gorana Svilanovića, za BiH novinsku agenciju FENA

SVILANOVIĆ: KO POKUŠA DA DRUGOGA ILI SEBE IZOLUJE, NA KRAJU OSTAJE BEZ PODRŠKE, SAM I NEUSPJEŠAN

SARAJEVO, 31. januara (FENA) - Generalni sekretar Savjeta za regionalnu saradnju (RCC) Goran Svilanović u prvom intervjuu za Agenciju FENA, nakon što je od 1. januara prezeo tu dužnost govori o aktuelnim pitanjima saradnje u Regionu, približavanju EU, opasnostima ukidanja bezviznog režima za zemlje Balkana te prioritetima u svom radu.

Razgovarala: Bisera Džidić

Na opasku da je u Sarajevo na mjesto generalnog sekretara RCC-a došao u vrijeme kad su odnosi u regiji, čini se u ćorsokaku zbog okupiranosti unutrašnjopolitičkim pitanjima (u Srbiji je to pitanje Kosova, u BiH rekonstrukcija vlasti, Hrvatska ulazi u EU) te da uvijek nakon obećavajućih dogovora iskrsnu stari-novi problemi, Svilanović je rekao da je u Sarajevo došao s mnogo više optimizma nego ga ima u konstataciji FENA-e.

- Pritom ne sporim nijednu Vašu konstataciju. Uvijek će zemlje biti okupirane svojim političkim problemima, političari i vlade nastoje da ostvaruju svoje nacionalne interese, da zadovolje očekivanja svojih građana. E tu, kod očekivanja građana, mislim da dolazimo na teren onoga što nam je svima posao. Kako nacionalnim vlastima, tako i drugim učesnicima u regionalnoj saradnji, pa i nama u Savjetu za regionalnu saradnju. Nalazimo se usred velike ekonomske i finansijske krize, koja je učinila nemogućim život najsiromašnijima i praktično razorila srednji sloj stanovnika. Većina nema posao. Oni koji ga imaju, rade za male plate i u stalnom su strahu da ne ostanu bez posla- rekao je Svilanović.

Izražavajući očekivanje da će odnosi u regionu ići naprijed, jer je to jedini mogući put, rekao je da se to već i dešava, podsjetivši na nedavnu posjetu premijera Hrvatske Beogradu, jučerašnji dolazak premijera Srbije u Sarajevo, i najavu posjeta premijera Bosne i Hercegovine u ponedjeljak Beogradu.

- Svi ovi sastanci, osim što su simbolički važni i što naravno služe i povećanju povjerenja i prijateljstva među narodima, imaju i sve izraženiju ekonomsku notu. Dakle, postoji potpuna svijest među političarima da su ekonomije u regionu upućene jedne na druge, i da samo međusobno povezane mogu da budu konkurentne na trećim tržištima - naglasio je Svilanović.

Zamoljen da prokomentira "stare-nove " probleme u bilateralnim odnosima u regiji koji zbog različitog tumačenja događaja iz 90-ih godina dovede do zastoja u regionalnoj saradnji (oslobađajuće presude generalima Gotovini i Markaču, odnosi Srbija i BiH te specijalne veze RS-a s Beogradom, negiranja genocida u Srebrenici i (ne)priznavanja

Kosova), Svilanović je rekao da će još biti tih posrtanja.

- Još dugo godina u regionu će postojati različito razumijevanje ključnih političkih događaja s kraja 20. vijeka i naravno rata i zločina koji su u njemu učinjeni, i odgovornosti za njih. Sve smo to vidjeli i u prethodnoj deceniji. Međutim, u istom tom periodu vidjeli smo i ogromne korake napravljene u međusobnom povezivanju ekonomija iz regiona, zajedničke infrastrukturne projekte, stalno povećanje kulturne razmjene, saradnje u obrazovanju, nauci, zdravstvu. Dakle, mi svi zajedno učestvujemo u dva paralelna procesa, od kojih samo ovaj drugi, proces unapređenja saradnje, ekonomskog i kulturnog povezivanja, vodi istovremeno i ka ekonomskom rastu. Savjet za regionalnu saradnju je prethodnih godina imao važnu ulogu u tom procesu i potruditi se da napravimo ambijent u kojem ćemo međusobne razlike poštovati, a sopstvene interese usklađivati s interesima susjeda. Možda baš u situaciji u kojoj je teže saradivati bilateralno, učešće trećeg i četvrtog, učešće cijelog regiona, omogućiće da krizu i nepovjerenje prevaziđemo. Duboko sam uvjeren da su neke lekcije naučene. Ko god pokuša da drugoga izoluje, ili da sebe izoluje od drugih, na kraju ostaje bez podrške, sam i neuspješan - rekao je Svilanović.

Na pitanje FENA-e da Balkan nije više u fokusu interesovanja, odnosno kako se čini da je EU "umorna" od Balkana, od stalnih obećanja zemalja regije da će ispuniti preuzete obaveze, koje onda ostaju na papiru, ili se opet pod pritiskom evropskih diplomata ispunjavaju, Svilanović je potvrdio da Balkan nije prvi prioritet EU.

- Moj posao je i to da stalno objašnjavam onima u EU kojima je stabilnost u cijeloj Evropi jako bitna, a takvih je velika većina, da je potrebno da nas podrže. Da podrže hrabre političare i vlade koji donose teške odluke i vode ozbiljne reformske procese. Da podrže zemlje regiona i političare koji preuzimaju prvenstvenu odgovornost za svoju sudbinu, koji u preuzetim obavezama vide priliku za napredak svojih zemalja. Savjet za regionalnu saradnju će takve podržati i tražiti konkretnu ekonomsku pomoć za njih - precizirao je Svilanović.

Naglasio je da su regionalna saradnja i dobrosusjedski odnosi sastavni dio Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koji su s Evropskom unijom potpisale zemlje regiona koje sve pretenduju na članstvo u EU.

- I naravno kao takav važan je preduslov za samo članstvo, koji se procjenjuje i kroz redovne izvještaje o napretku Evropske komisije. Savjet za regionalnu saradnju, u saradnji s Evropskom komisijom, ima važnu ulogu u pripremi ovih izvještaja, u ocjeni napretka svake pojedine zemlje u procesu pridruživanja. Ono što želim da postignem jest da u EU, prilikom pripreme nove strategije finansiranja razvoja kroz pretpristupne fondove, tzv. IPA 2, na kojima se upravo ovih dana radi u Briselu, interesi regiona budu maksimalno uvaženi. Da se ovaj novi instrument finansijske i razvojne podrške u pretpristupnom periodu dizajnira uz puno učešće korisnika. Savjet za regionalnu saradnju biće konsultovan prilikom donošenja odluka o korišćenju ovih fondova na regionalnom nivou - istako je Svilanović.

Komentirajući upozorenja o suspenziji bezviznog režima za zemlje Balkana, rekao je da koliko god da je mogućnost ukidanja bezviznog režima velika, još je veća spremnost vlada u regionu da učine maksimum sa svoje strane da riješe ovaj problem.

- Ubrzano se mijenja zakonodavstvo i primjenjuju se konkretne mjere koje bi trebalo da smanje pritisak „profesionalnih azilanata“. Potrebno je da i zemlje Unije u koje ovakvi „azilanti“ odlaze takođe preispitaju svoje propise i pogodnosti koje pružaju, a koje djeluju kao ohrabrenje onima koji samo ustvari traže izlaz iz velikih ekonomskih i socijalnih problema s kojima su suočeni. Na ovom smo poslu zajedno, Unija i mi. Nema jednostrane odgovornosti ako najveći uspjeh u dosadašnjem procesu evropske integracije Balkana upropastimo.

Upitan hoće li zemlje Balkana ostati Balkan ili će postati dio EU, Svilanović je odgovorio da je uvjeren da će zemlje Balkana postati članice EU.

- Time, međutim, neće prestati da budu Balkan, sa svim lijepim što pripadanje ovom dijelu velike Evrope nosi. Hoću da kažem da pridruživanje EU ne znači i odricanje od identiteta. Pridruživanje je proces uređenja sopstvene domovine i proces rješavanja bilateralnih i regionalnih problema. Savjet za regionalnu saradnju danas može da pomogne u rješavanju ovih otvorenih pitanja, koja stoje na putu ka EU. Sutra, međutim, Savjet za regionalnu saradnju može da bude forum usklađivanja interesa zemalja Balkana, koje će zatim zajednički promovisati u forumima EU - smatra Svilanović. Na pitanje o prioritetima njegovog rada, Svilanović je rekao da Savjet za regionalnu saradnju priprema razvojnu Strategiju pod nazivom jugoistočna Evropa 2020, koja je usmjerena na to da se ova privredna stagnacija i pad preokrenu, potpuno je usmjerena na ekonomski i socijalni rast.

- Ministri ekonomije iz regiona su dali zeleno svjetlo za izradu strategije i postavili ciljeve koje žele zajedno da postignu. Mi smo tu da uradimo sve što možemo da oni budu uspješni u ostvarenju tih ciljeva. Navešću najvažnije: porast zaposlenosti bar za pet procenata, porast međusobne trgovine za 230 procenata, porast BDP regiona sa sadašnjih 38 procenata na 46 procenata od prosjeka EU. Da bismo to postigli, mora da se unaprijedi proizvodnja, trgovina, investicije, obrazovanje i naše domaće vlade moraju da budu znatno efikasnije nego što je to danas slučaj.

Nastavićemo da podržavamo i razvoj infrastrukture, borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, saradnju u oblasti bezbjednosti, nauke, kulture, parlamenata i medija. Važno nam je i da obezbijedimo efikasno učešće svih u našim aktivnostima, čime želimo da pokažemo da je region u stanju da preuzme odgovornost za sopstvenu budućnost i stvori uslove za sveukupan napredak u duhu tolerancije i saradnje - rekao je u intervjuu za Agenciju FENA generalni sekretar RCC-a Goran Svilanović.

Goran Svilanović je 1. januara preuzeo dužnost generalnog sekretara RCC-a sa sjedištem u Sarajevu. U glavni grad BiH je došao iz Beča iz Misije OSCE-a gdje je od 2008. godine bio angažiran kao koordinator za aktivnosti u oblasti ekonomije i zaštite okoliša. Prije toga bio je ministar vanjskih poslova bivše Savezne Republike Jugoslavije, nakon

svrgavanja srbijanskog predsjednika Slobodana Miloševića.

Ministri vanjskih poslova zemalja članica Procesu saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECP) imenovali su Gorana Svilanovića za novog generalnog sekretara Vijeća za regionalnu saradnju (RCC) na sastanku 14. juna prošle godine u Beogradu.

Prije njega je u dva mandata od 2008. godine dužnost prvog čovjeka RCC-a obavljao Hido Bišćević.

(Fena) gk/bdž